

ROOFVOGELTELLING WINTER 2005

Is de torenvalk op zijn retour?

Wilco Stoopendaal

In 2006 hebben leden van de afdeling Nieuwegein/IJsselstein e.o. voor de tiende maal een roofvogeltelling verricht in een gebied dat grofweg ligt tussen Oudewater, Benschop, Montfoort en Nieuwegein. Gedurende die tien jaar werden alle roofvogels geteld, meestal per auto. Waar goed zicht was over het open gebied werd gebruikgemaakt van de telescoop om rustende vogels op te speuren.

Historie

In de eerste vijf jaar draaide dit project nog onder aanvoering van Herman van den Bijtel die destijds een vergelijking wilde maken met tellingen in de jaren tachtig. De leden van de afdeling hebben besloten om dit project te verlengen voor onbepaalde tijd. Het lijkt erop dat het een jaarlijks activiteit gaat worden.

Ligging van het telgebied

Grofweg kan men het telgebied onderbrengen in de atlasblokken 31-55/56/57 en 38-15/16. Voornaamste polders in het gebied zijn de Heicopsche Polder en de Polder IJsselveld ten noorden van IJsselstein, de Polder Broek en Polder Blokland met zijn eendenkooien ten zuiden van Montfoort en de Polder Willeskop met het inmiddels alom bekende natuurontwikkelingsproject Willeskop. Karakteristiek in het telgebied zijn de lintdorpen Polsbroek, Benschop en Willeskop. IJsselstein, Montfoort, Benschop en Linschoten zijn de bouwkernen in het gebied. In dit vooral agrarische gebied liggen enkele percelen van enige omvang met bos, zoals het IJsselbos aan de Noord-IJsseldijk, de eendenkooien in Polder Broek en in de omgeving van Knollemanshoek. De kades die de Lopikerwaard doorsnijden vormen een belangrijk landschapselement in het gebied. Deze zijn vooral te vinden in het westelijke deel. Het noordoostelijke deel is gevarieerder met de Hollandse IJssel, enkele industrieterreinen en een aantal fruitteeltbedrijven (Benschop).

Werkwijze

Alle jaren is er op vrijwel dezelfde wijze geteld. Met de auto trokken we de gebieden in om vervolgens op diverse (veelal vaste plaatsen) de weilanden en bosschages af te zoeken. Een andere methode was om vanuit de auto te kijken of op een punt met de telescoop de terreinen af te zoeken. Onder het rijden werden ook wel vogels opgemerkt, bijvoorbeeld een sperwer die over de provinciale weg vloog of een torenvalk die op een dak zat terwijl we langsreden. Handig was dat we met meerdere personen in een auto zaten; één reed en de anderen keken rond.

De weersomstandigheden in 2006

Het telweekend 11 en 12 februari kende qua weer twee hele verschillende dagen. De zaterdag was mooi met helder en goed zicht. 's Zondags miezerde het en was het zicht slecht waardoor we niet ver in de polders konden kijken. Het was niet bijzonder koud.

Resultaten 2006

Er werden in het gebied 64 buizerds, 5 sperwers en 13 torenvalken geteld.

Buizerd - Voor de buizerd is dit een gemiddelde score, aangezien de tellingen in het verleden ook een score van 51 tot 72 vertoonden, met een uitschieter in 2002.

Torenvalk - Jan van der Greef

Toen werden er 99 geteld. Ook in 2003 werden er veel meer buizerds gezien dan in andere jaren. Het gebied is onderverdeeld in deelgebieden en het lijkt erop dat de buizerd in het westelijke deel (Heicop en IJsselveld) toeneemt. In het oostelijke deel is er na een eerdere toename, na 2002 een sterke afname. Let wel dat het weer in 2005 erg slecht was, waardoor er een enigszins verstoord beeld kan zijn ontstaan. Mogelijk dat er veel vogels uit het zicht zijn gebleven of zijn weggetrokken. In het centrale deel van het gebied vindt een geleidelijke afname plaats.

Sperwer - De waarneming van 5 sperwers was hoog te noemen, aangezien het vaak gaat om toevalstreffers. De waarnemers van de Heicopsche Polder stonden een paar minuten oog in oog met een vrouwtje sperwer die rustig op een damhek langs een weg bleef zitten.

Torenvalk - Het aantal van 13 torenvalken is bedroevend laag. Na het goede jaar 2001 is het aantal exemplaren gedaald, alhoewel er in 2005 nog 34 werden geteld. 2006 leverde het laagste aantal op sinds de start van de telling in 1997. De weersomstandigheden in 2005 waren beduidend slechter dan in 2006 op de teldagen. Oorzaken zijn moeilijk te geven. We kunnen slechts gissen over broedresultaten, concurrentie van havik en nijlgans, wintersterfte en trekbewegingen.

Buizerd - Jan van der Greef

In tegenstelling tot andere jaren werden geen andere roofvogelsoorten waargenomen. Slechtvalk werd wel voor en na de telling in de Heicopsche Polder waargenomen. Smelleken en havik zijn slechts een enkele keer gezien en zijn eerder uitzondering dan regel. Andere soorten zijn nog nooit tijdens de tellingen gezien.

De tellers

Ik wil graag de volgende personen bedanken die in de afgelopen tien jaar mee hebben gedaan aan de tellingen. Zij hebben ons in weer en wind gesteund op soms lange teldagen. Het leverde ook mooie momenten op, zoals het aanschouwen van steenuilen in knotwilgen, jagende slechtvalken in de Heicopsche Polder en onweerstaanbare Hollandse vergezichten in zuidwest-Utrecht. Deze tellers zijn Cees Tims, Cas de Rooij, Jaap van den Andel, Frans van Maurik, Paul Oirbans, Trees Weggemans, Hans Scheewe, Rob Borst, Monique Kersten, Peter de Nooijer, Klaas Drenth, Michiel van Vliet, Piet van Holstein en Tijmen Blokhuis.